

Катеринич П. В.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Дубровський Р. О.

Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія імені Тараса Шевченка

Кіндрась І. В.

Національна академія Служби безпеки України

МОВА ВОРОЖОСТІ В ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ (НА МАТЕРІАЛІ ТЕКСТІВ TELEGRAM)

У статті проаналізовано застосування мови ворожнечі у мережі «Інтернет», зокрема, у найбільш популярних сьогодні соціальних мережах та Telegram, а також збільшення використання такої комунікації на тлі воєнного стану та пов'язаних з цим викликів. Модерація публічних пабліків є складним і хаотичним процесом, оскільки у соціальних мережах для висловлення своїх думок, опису власних вражень, ставлення до будь-чого потрібна лише реєстрація. До того обговорення та чіткого обмірковування потребує розуміння саме основних принципів такої модерації. Обмеження використання мови ненависті – це спосіб зменшити реальне насильство. Мова ворожості в інтернеті є яскравим прикладом того, що мережа створює як можливості, так і виклики щодо свободи вираження поглядів і слова, водночас захищаючи людську гідність. Багато традиційних методів боротьби з мовою ворожнечі тут не працюють, а також з'являються істотно нові виклики у даних інтернет просторах. У роботі проаналізовано Європейський досвід боротьби із застосуванням мови ворожнечі у публіцистичному дискурсі. З огляду на сучасні виклики, пов'язані з воєнним станом, варто насамперед вирізняти мову ворожнечі та мову війни, а також диференціювати відповідні заходи та реакції, зокрема принципи модерації. На сьогодні інтернет-посередники – організації, які є посередниками в онлайн-комунікації, такі як Facebook, Twitter і Google – висунули власні визначення мови ненависті, що зобов'язують користувачів дотримуватися набору правил і дозволяють компаніям обмежувати певні форми вираження думок. Проблемою, якій присвячено дану роботу, є безконтрольне поширення мови ворожості у сучасних публіцистичних дискурсах, зокрема у соціальних мережах та у Telegram. Національні та регіональні органи країн Європи прагнуть сприяти розумінню терміну, яке більше вкорінене в місцевих традиціях. Для боротьби із застосуванням мови ворожнечі у публіцистичному дискурсі в Україні варто використовувати досвід європейських країн, щоб протистояти тенденції зростання ненависті.

Ключові слова: мова ворожості, мова ненависті, мови ворожості у соціальних мережах та публічних каналах, мова ворожості у Telegram, мова війни.

Постановка проблеми. У сучасному суспільстві все більш актуальними стають тенденції до самовираження індивідууму, зокрема, у мережі «Інтернет». З кожним днем все більшої популярності набувають різноманітні соціальні мережі, інтернет-простори для спілкування, зокрема, публічні. Для висловлення своїх думок, вражень, ставлення до чогось потрібна лише реєстрація у відповідному інтернет-просторі. Зрозуміло, що за таких умов, процеси у Instagram, Twitter, Telegram стають хаотичними, а їх модерація є складним процесом. На додаток, обговорення та чіткого обмірковування потребує розу-

міння саме основних принципів такої модерації. З одного боку, кожен може вільно висловлювати свою думку з того чи іншого привиду, з іншого – це не повинно порушувати права інших учасників такого процесу, зокрема, учасників дискусії та читачів. Однією з важливих проблем функціонування таких мереж як Instagram, Twitter, Telegram є мова ворожості. Мовою ворожості називають слова, словосполучення чи зображення, які створюють чи збільшують ворожість між деякими групами людей в суспільстві чи окремими людьми. Проблемою, якій присвячено дану роботу, є безконтрольне поширення мови ворожості у сучас-

них публіцистичних дискурсах, зокрема у соціальних мережах та у Telegram.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Останнім часом, зокрема з огляду на воєнний стан, а також на відповідні сьогоденні виклики, тема мови ворожості набула особливої актуальності. У закордонних виданнях це поняття з'являється у роботах: Дрождж М. (Drożdż M.) [2] та Гагоіардоне Іжинйо (Gagliardone Iginio), Гал Даніт (Gal Danit), Алвес Тьяго (Alves Thiago) та Мартінес Габрієли (Martinez Gabriela) [3]. У роботі Гагоіардоне Іжинйо (Gagliardone Iginio), Гал Даніт (Gal Danit), Алвес Тьяго (Alves Thiago) та Мартінес Габрієли (Martinez Gabriela) [3] зазначається, що мова ворожості – це суперечливе зіткнення свободи вираження думок і прав особи, групи та меншин, а також понять гідності, свободи та рівності. На теперішній час існує кілька споріднених назв такого явища, як мова ворожості. А саме, є поняття кібербулінг, кіберзнуцання, кібертролінг тощо. Часто ці терміни функціонують як синоніми, при цьому кожен має свою специфічну семантику, яка відображена у таблиці 1.

Звертаючись до змісту терміну «мова ворожості», А. Браун звертає увагу на той факт, що, попри існування нормативно-правових актів, котрі забороняють вживання мови ненависті, насправді це поняття є більш поширеним, ніж юридичне, оскільки воно використовується ширше людьми, які не є професійними юристами у соціальній галузі, а представляють культурну, політичну та економічну сфери життя соціуму [6, с. 422].

У пам'ятці, підготовленій Організацією з розширення прав і можливостей для прогресу суспільства (Community Empowerment for Progress Organisation – 7 CEPO) [7] вказується, що вивчення та моніторинг мови ворожості у ЗМІ дозволить запобігти реальному насильству, позаяк:

1) мова ворожості може вважатися ключовим показником раннього запобігання масовому насильству;

2) обмеження використання мови ворожості – це спосіб зменшити реальне насильство;

3) введення поняття «мова ворожості» в правовий обіг дозволяє притягати до відповідальності за висловлювання, які провокують чи вже самі є правопорушенням.

У роботі Гагоіардоне Іжинйо (Gagliardone Iginio), Гал Даніт (Gal Danit), Алвес Тьяго (Alves Thiago) та Мартінес Габрієли (Martinez Gabriela) [3] наведено певні аспекти боротьби з мовою ворожості, зокрема, у мережі «Інтернет». У роботах Марутян Р. [4; 5] та Яворської Г.М. [6] наводяться методи розрізнення мови ворожості від мови війни.

Постановка завдання. Дотепер встановлено зміст і обсяг поняття мови ворожості, його концептуальний сенс, досліджено прояви мови ворожості у різних типах медіа, запропоновано типологію лексичних маркерів мови ворожості, з'ясовано засоби створення негативного образу певних стигматизованих об'єктів – соціальних груп, щодо яких існують упередження суспільства і які стали ціллю дискримінаційних комунікативних стратегій і тактик; окреслені імовірні засоби протидії дискримінаційним висловлюванням; виявлені напрями адаптації європейського досвіду протидії мові ненависті / ворожнечі в українських реаліях; розкрито цивільно-правові засади протидії мові ворожості у мас-медіа. Втім, мова ворожнечі у мережі «Інтернет», наприклад, у найбільш популярних дотепер соціальних мережах та Telegram потребує окремої уваги. Достеменно відомо, що традиційні методи боротьби з мовою ворожості тут не працюють, а також з'являються істотно нові виклики у даних інформаційних просторах.

Таблиця 1

Семантика термінів кібербулінг, кіберзнуцання, кібертролінг

Поняття	Визначення	Джерело, в якому наведено визначення
кібербулінг, кіберзнуцання	систематичні агресивні прояви жорстокості стосовно суб'єкта у віртуальному просторі	Стаття Нестеренко А. [19]
кібертролінг	розміщення в інтернеті на форумах, у групах новин, у вікі-проектах тощо, провокаційних повідомлень із метою викликати флейм (суперечка заради суперечки), конфлікти між учасниками, образи, війну правок, марнослів'я тощо	Стаття Свідерської О.І та Чорній О.В. [20]
мова ворожості	слова, словосполучення чи зображення, які створюють чи збільшують ворожість між деякими групами людей в суспільстві чи окремими людьми	Робота Марутян Р. [5]

Джерело: складено авторами на основі аналізу [5, 19, 20].

Метою статті є аналіз виникнення мови ворожості в публіцистичному дискурсі, зокрема, на матеріалі текстів Telegram.

Виклад основного матеріалу. Розрізняють наступні три види мови ворожості: жорстка, середня та слабка. Як зазначається у статті Оксани Расулової [1], жорстка мова ворожості характеризується прямими чи завуальованими закликами до певних насильницьких дій. Середня мова ворожості характеризується відсутністю таких прямих закликів, проте відзначається наявністю або виправданням певних насильницьких дій, деяких звинувачень, зображень певної групи людей у кримінальному чи ненормальному світлі. Слабка мова ворожості передбачає створення для певної групи людей негативного іміджу, містить принизливі чи образливі контексти.

Мова ворожості в інтернеті – це тип мови, що використовується з метою нападу на особу чи групу людей на основі їх раси, релігії, етнічного походження, сексуальної орієнтації, інвалідності чи статі. Така комунікація в інтернеті характеризує вираження конфліктів між різними групами всередині та між суспільствами. Вона є яскравим прикладом створення в інтернеті можливостей і викликів щодо свободи вираження поглядів і слова, водночас захищаючи людську гідність. Багатосторонні процеси (наприклад, Рабатський план дій [4]) намагалися внести більшу ясність і запропонували механізми виявлення ворожості. Однак мова ненависті все ще є загальним терміном у повсякденному дискурсі, який поєднує конкретні загрози окремим особам та/або групам із випадками, коли люди можуть просто вилити свій гнів проти влади. Інтернет-посередники – організації, які є посередниками в онлайн-комунікації, такі як Facebook, Twitter і Google – висунули власні визначення мови ненависті, які зобов'язують користувачів дотримуватися набору правил і дозволяють компаніям обмежувати певні форми вираження думок.

Характер сприймання мови ворожості та її можливі наслідки призвели до того, що наголос ставився на розв'язання проблеми та на те, як вони мають ґрунтуватися на міжнародних нормах прав людини. Проте ця сама зосередженість також обмежила глибші спроби зрозуміти причини, що лежать в основі явища, і динаміку, завдяки якій певні типи контенту виникають, розповсюджуються та призводять – чи ні – до фактичної дискримінації, ворожості чи насильства.

Як зазначається у роботі Дрождж М. (Drożdż M.) [2], свобода слова має бути тісно

пов'язаною з відповідальністю за мовлення, тому її необхідно обмежувати через турботу про благополуччя інших людей. До того ж сьогодні багато експертів стверджує, що свобода без відповідальності – це зовсім не свобода. Наприклад, свобода ЗМІ, яка у свідомості багатьох читачів, слухачів і глядачів може стати міфом, автоматично отожднюється з правдивістю і об'єктивністю інформації. ЗМІ повинні бути вільними, однак це не означає, що вони можуть бути вільними від відповідальності. Жодна свобода, включно зі свободою слова, не є абсолютною: вона стикається з межею у вигляді обов'язку поважати гідність інших і їхню законну свободу. Не можна писати, створювати і транслювати програми, якщо вони шкодять правді, при цьому мається на увазі не лише фактична правда, яка передається, але й «правда про людину», гідність людини в усіх вимірах. Медійна мова ворожості використовується в маніпулятивних процесах, де вона не відображає реальність, а створює її заново. Як вказано у роботі Дрождж М. (Drożdż M.) [2], справжня реальність формується за правилами ЗМІ. Але, сьогодні, як, зокрема, вказано у статті Дениса Пономаренка [18], все більше людей дивляться новини та дізнаються різноманітну важливу інформацію з мережі «Інтернет». Якщо говорити про Україну, то, як вказано у статті Дениса Пономаренка [18], користувачі, здебільшого, проводять багато часу в Telegram, Instagram. Медійна мова ворожості приймає перформативні риси, які створюють штучний світ медійної ненависті. Він пронизує реальну сферу міжособистісних відносин (інформація з мережі відповідає за емоції, пов'язані з ненавистю, наприклад – в ставленні до публічних особистостей). З іншого боку, світ інтернету і реальність перетинаються, при цьому кордони реальності релятивізуються та розмиваються все більше і більше. Зникають критерії, за якими розрізняються реальність ворожості та її зображення й опис, наприклад у Telegram. До того ж інтернет-мережі впливають на саму форму реальності. Сьогодні багато справжніх політичних подій інсценуються з самого початку через можливість бути представленими у соціальних мережах. Мережі формують конкретні емоційні стадії внутрішньої ненависті, реальність, яка існує поза інтернет-простором і все більше насичується елементами мови ворожості.

Дебати про мову ворожості охоплюють поняття, пов'язані з конфліктом двох цінностей: свобода слова та повага до людської гідності. За даними CBOS [8], в результаті опитування, про-

веденого у Європі, співвідношення між цими чинниками для громадян наочно можна зробити висновок, що більшість респондентів негативно ставиться до застосування мови ворожості. Мова ворожості в інтернеті зумовлює нові виклики, бо, зокрема, вона може бути мандрівною. Навіть якщо контент видалено, він може знайти своє вираження в іншому місці: можливо, на тій самій платформі під іншою назвою або в інших онлайн-просторах. Якщо вебсайт чи Telegram-канал закрито, він може швидко знову відкритися за допомогою послуги вебхостингу з менш суворими правилами або через перерозподіл до країни із законами, які встановлюють вищий поріг для ворожих висловлювань.

До прикладу, як зазначається у роботі Гаґіардоне Іжиніо (Gagliardone Iginio), Гал Даніт (Gal Danit), Алвес Тьяго (Alves Thiago) та Мартінес Габрієли (Martinez Gabriela) [3], мандрівний характер мови ворожнечі також означає, що погано сформульовані думки або поведінка під впливом, які не знайшли б публічного вираження та підтримки в минулому, тепер можуть потрапити на простори, де вони можуть бути досяжними для широкого загалу. Іншою проблемою, що стосується боротьби з мовою ворожнечі в інтернеті, є анонімність. Як зазначено у роботі Ціртона Данієля Кітса (Citron Danielle Keats) та Хелен Нортон (Helen Norton) [5], інтернет сприяє анонімному та псевдонімному дискурсу, який може так само легко прискорити деструктивну поведінку, як і підживити публічний дискурс.

Прикладом застосування мови ворожості в українських Telegram-каналах може слугувати наступний знімок екрану (рис. 1).

На рис. 1 помітно застосування мови ворожості.

Зрозуміло, що це далеко не поодинокий випадок: така ситуація у певних Telegram-каналах відбувається в переважній більшості постів. Відповідні приклади наведено на рис. 2 та на рис. 3.

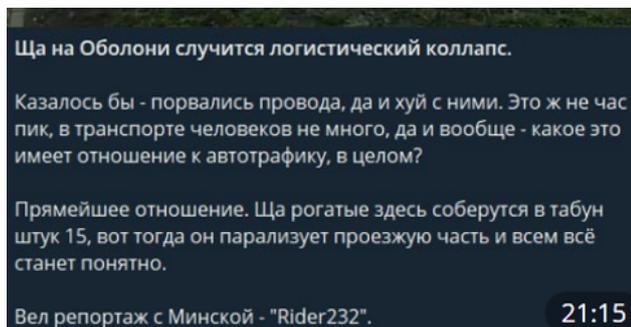

Рис. 1. Знімок екрану з Київського Telegram-каналу

Джерело: Telegram

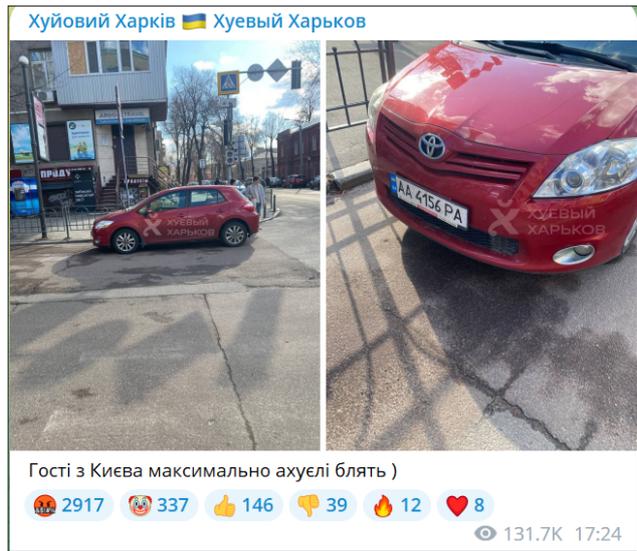

Рис. 2. Знімок екрану з Харківського Telegram-каналу

Джерело: Telegram

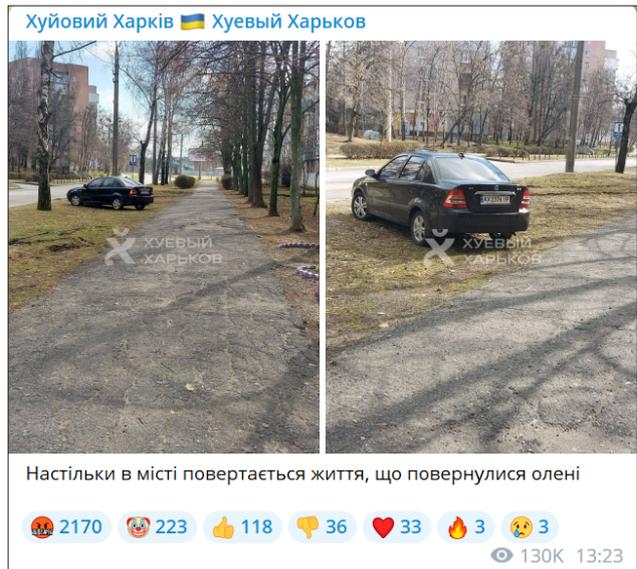

Рис. 3. Знімок екрану з Харківського Telegram-каналу

Джерело: Telegram

Як видно далі на рис. 4, частина таких випадків зумовлена воєнним станом.

У роботах Марутян Р. [4, 5] та Яворської Г.М. [6] наводяться методи розрізнення мови ворожості від мови війни. Щодо пояснення терміну мови війни у роботі Марутян Р. [5] зазначається, що негативні слова «колорады», «майдауны» застосовуються не з метою вербальної агресії. Зазначається, що у мові війни провідною функцією негативної лексики є інша функція – позначення власного місця людини, яка говорить це слово, в конфлікті. Прикладом такого застосування може слугувати скрін на рис. 5.

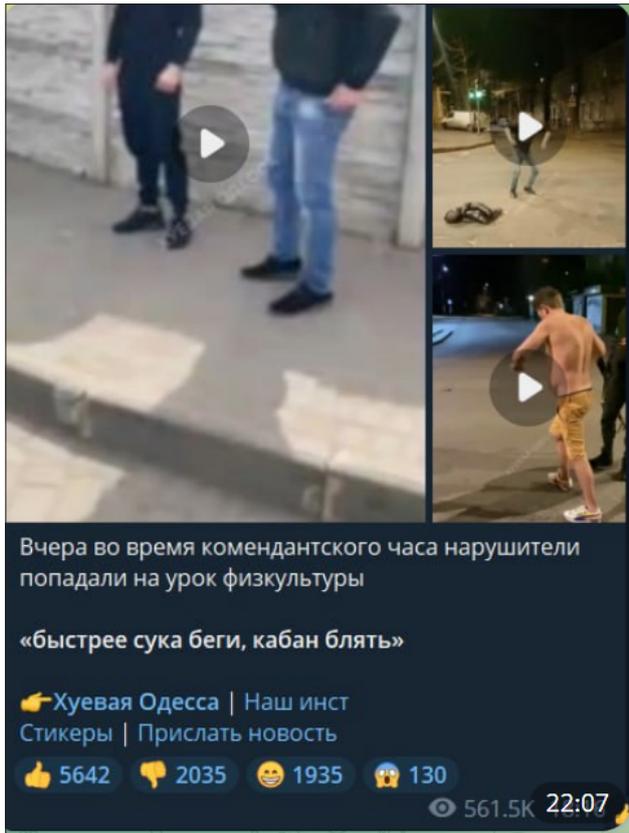

Рис. 4. Знімок екрану з Одеського Telegram-каналу

Джерело: Telegram

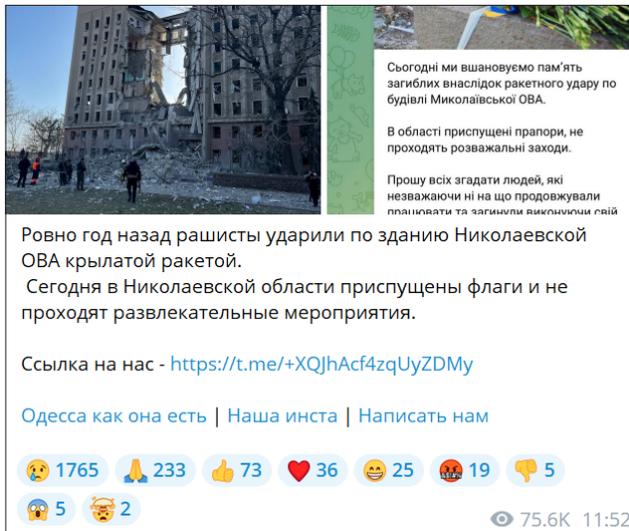

Рис. 5. Знімок екрану з Одеського Telegram-каналу

Джерело: Telegram

Проте у деяких випадках складно відокремити мову ворожості та мову війни. Наприклад, це видно на скрінах на рис. 6 та на рис. 7.

Сучасний світовий досвід пошуку вирішення проблеми мови ворожості містить певні напрацювання. Наприклад, у грудні 2017 року Twitter

Рис. 6. Знімок екрану з Харківського Telegram-каналу

Джерело: Telegram

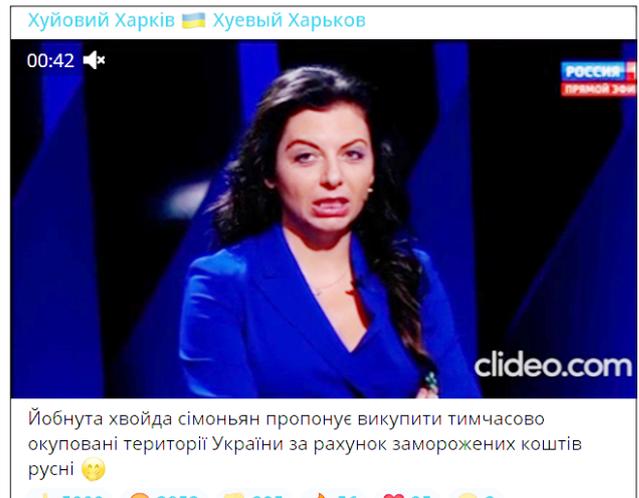

Рис. 7. Знімок екрану з Харківського Telegram-каналу

Джерело: Telegram

почав застосовувати нову політику щодо мови ненависті, забороняючи кілька облікових записів, а також встановлюючи нові вказівки відносно того, що буде дозволено на їхній платформі [16]. У довідковому центрі Twitter є окрема сторінка, присвячена опису політики щодо ненависної поведінки, а також процедур примусового виконання. У верхній частині цієї сторінки зазначено: «Свобода вираження думок мало що означає, якщо голоси замовчуються, тому що люди бояться говорити. Ми не терпимо поведінки, яка переслідує, залякує або використовує страх, щоб

заглушити голос іншої людини. Якщо ви бачите щось у Twitter, що порушує ці правила, повідомте нам про це». Визначення мови ненависті в Twitter варіюється від «насильницьких погроз» і «побажань фізичної шкоди, смерті чи хвороби окремих осіб або груп» до «повторюваних та/або неугодних образ, епітетів, расистських і сексистських тропів або іншого вмісту, який принижує когось».

Проблема мови ворожості не оминула також і відому компанію YouTube. Як зазначається у роботі Люка Мунна (Luke Munn) [11], YouTube заохочує творців популярного контенту, спонукаючи деяких авторів оптимізувати роботу YouTuber і публікувати шокуючий вміст, який може пропагувати екстремістські та ворожі ідеї. Різноманітність контенту та монетизація на YouTube спрямовує широку аудиторію на потенційно шкідливий контент від екстремістів. Як зазначили Кевін Мунгер (Kevin Munger) та Жозеф Філіпс (Joseph Phillips) у своїй роботі [13], YouTube дозволяє творцям особисто прорекламувати себе, що полегшує молодим передплатникам налагодити з ними парасоціальні стосунки та діяти як «постійні» клієнти. Як підтверджено у цій роботі, у 2019 році YouTube демонетизував політичні облікові записи. Але, як зазначають Кевін Мунгер (Kevin Munger) та Жозеф Філіпс (Joseph Phillips) у роботі [13], радикальні творці контенту все ще мають свої канали та фоловерів, щоб підтримувати культурну релевантність і фінансове становище. Пізніше, як зазначається у публікації “Our ongoing work to tackle hate” на офіційній інтернет сторінці YouTube [14], YouTube окреслив чітку «Політику щодо ворожих висловлювань» серед кількох інших правил для користувачів на своєму веб-сайті. Політика формулюється так: «Ми заохочуємо свободу слова та намагаємося захищати ваше право висловлювати непопулярні точки зору, але

ми не дозволяємо ворожнечу. Мова ворожнечі стосується вмісту, який пропагує насильство або має головною мету – підбурювання, ненависть до окремих осіб або груп на основі певних ознак, таких як раса або етнічне походження, релігія, інвалідність, стать, вік, статус ветерана, сексуальна орієнтація/гендерна ідентичність». YouTube створив систему звітування користувачів, щоб протистояти тенденції до зростання ненависті. Як зазначається у публікації “Hate speech policy – YouTube Help” на офіційній інтернет сторінці YouTube [15], серед найпопулярніших засобів запобігання ненависті є анонімне повідомлення про вміст контенту конкретного користувача, який споживачі сервісу вважають неприйнятним. Потім вміст перевіряється на відповідність політиці YouTube і віковим обмеженням і або видаляється, або залишається без використання.

Отже, на думку авторів, для розв’язання проблеми з мовою ворожості зокрема у Telegram можна було б запозичити вищевикладений досвід. Зокрема, ввести анонімне повідомлення про вміст контенту певного каналу, попередньо публічно визначивши «Політику щодо ворожих висловлювань». Потім вміст можна перевіряти на відповідність цій політиці YouTube і або видалятися, або залишатися без використання.

Висновки і пропозиції. Проведено аналіз застосування мови ворожнечі у мережі «Інтернет», зокрема, у найбільш популярних сьогодні соціальних мережах та Telegram, а також зростання такого застосування зокрема на тлі воєнного стану та пов’язаних з цим викликів. Крім того, проаналізовано Європейський досвід боротьби із застосуванням мови ворожнечі у публіцистичному дискурсі. Для боротьби із застосуванням мови ворожнечі у публіцистичному дискурсі варто використовувати досвід європейських країн, щоб протистояти тенденції зростання ненависті.

Список літератури:

1. Оксана Расулова Як журналістам не вдаватися до мови ворожнечі. URL: <https://medialab.online/news/vorozhnecha/> (дата звернення: 26.03.2023).
2. Drożdż M. Hate Speech in Media Discourse. *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Litteraria Polonica*. 2017. Vol. 35, no. 5. P. 19–30. URL: <https://doi.org/10.18778/1505-9057.35.02> (date of access: 27.03.2023).
3. Gagliardone I., Gal D., Alves T., Martinez, G. Countering Online Hate Speech. *UNESCO*. URL: <http://unesdoc.unesco.org/images/0023/002332/233231e.pdf> (date of access: 27.03.2023).
4. Марутян Р. Перемога чи мир? Смысловий вимір російсько-української війни. *MATRIX*. 2018. URL: <https://matrix-info.com/peremoga-chy-myr-smyslovyj-vymir-rosijsko-ukrayinskoji-vijny/> (дата публікації: 15.03.2018., дата звернення: 26.03.2023).
5. Марутян Р. Мова війни або мова ворожнечі: смысловий вимір медіа-дискурсу. URL: <http://mediaosvita.org.ua/wp-content/uploads/2019/04/Marutyanyan-R.-MOVA-VIJNY-ABO-MOVA-VOROZHNECHI-SMYSLOVYJ-VYMIR-MEDIA-DYSKURSU.pdf> (дата звернення: 26.03.2023).

6. Яворська Г.М. Гібридна війна як дискурсивний конструкт. *Стратегічні пріоритети. Серія : Політика*. 2016. № 4. С. 41–48. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sppol_2016_4_7 (дата звернення: 26.03.2023).
7. Rabat Plan of Action on the prohibition of advocacy of national, racial or religious hatred that constitutes incitement to discrimination, hostility or violence. URL: http://www.ohchr.org/Documents/Issues/Opinion/SeminarRabat/Rabat_draft_outcome.pdf (date of access: 27.03.2023).
8. CBOS, „Społeczna percepcja przemocy i mowy nienawiści. Komunikat z badań”. URL: https://www.mowanienawisci.info/wp-content/uploads/2014/04/K_074_07.pdf (date of access: 27.03.2023).
9. Citron D. K., Norton H. L. Intermediaries and Hate Speech: Fostering Digital Citizenship for Our Information Age. *Search eLibrary : SSRN*. 2011. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1764004 (date of access: 27.03.2023).
10. Brown A. What is hate speech? Part 1: The Myth of Hate. *Law and Philosophy*. 2017. Vol. 36, no. 4. P. 419–468. URL: <https://doi.org/10.1007/s10982-017-9297-1> (date of access: 27.03.2023).
11. Introduction to hate speech on social media. Community Empowerment for Progress Organisation (CEPO), Juba & r0 g_agency for open culture and critical transformation. Berlin, 2020. URL: <https://openculture.agency/?s=INTRODUCTION+TO+HATE+SPEECH+ON+SOCIAL+MEDIA> (date of access: 27.03.2023).
12. Munn L. Angry by design: toxic communication and technical architectures. *Humanities and Social Sciences Communications*. 2020. Vol. 7, no. 1. URL: <https://doi.org/10.1057/s41599-020-00550-7> (date of access: 27.03.2023).
13. Munger K., Phillips, J. A Supply and Demand Framework for YouTube Politics. *University Park: Penn State Political Science*. 2019. P. 1–38.
14. “Our ongoing work to tackle hate” (in en-us). URL: <https://blog.youtube/news-and-events/our-ongoing-work-to-tackle-hate/> (date of access: 27.03.2023).
15. “Hate speech policy – YouTube Help” (inen). URL: https://support.google.com/youtube/answer/2801939?hl=en&ref_topic=2803176 (date of access: 27.03.2023).
16. “Report inappropriate content – Android – YouTube Help” URL: <https://support.google.com/youtube/answer/2802027>. (date of access: 27.03.2023).
17. «Twitter starts enforcing new policies on violence, abuse, and hateful conduct”. The Verge. URL: <https://www.theverge.com/2017/12/18/16789606/twitter-new-safety-policies-hate-groups>. (date of access: 27.03.2023).
18. Денис Пономаренко Telegram обігнав Facebook і став другим месенджером у світі після WhatsApp <https://www.unian.ua/techno/telegram-obignav-facebook-ta-stav-drugim-mesenzherom-u-sviti-pislya-whatsapp-12150510.html> (дата звернення: 26.03.2023).
19. Нестеренко А. Адміністративно-правова протидія кібербулінгу стосовно дітей <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2019/nov/19908/nesterenko.pdf>
20. Свідерська О.І, Чорній О.В. Астротерфінг як інструмент психологічного впливу на масову свідомість https://www.researchgate.net/publication/355476389_Sviderska_OI_Cornij_OV_Astroterfing_ak_instrument_psihologicznego_vplivu_na_masovu_svidomist

Katerynych P. V., Dubrovskiy R. O., Kindras I. V. HATE LANGUAGE IN PUBLIC DISCOURSE (BASED ON TELEGRAM TEXTS)

The article analyzes the use of hate speech on the Internet, in particular in today's most popular social networks and TELEGRAM, as well as the growth of such use, in particular against the background of martial law and related challenges. To express your thoughts on social networks, describe your own impressions, attitude to something, you don't need anything other than registration in the appropriate Internet space. It is clear that under such conditions, processes in such publics become chaotic, moderation of such public publics is a complex process. Moreover, discussion and clear thinking requires an understanding of the basic principles of such moderation. studying and monitoring hate speech in journalistic discourse will prevent real violence, since hate speech can be considered a key indicator of early prevention of mass violence, limiting the use of hate speech is a way to reduce real violence, the introduction of the concept of «hate speech» into legal circulation makes it possible to prosecute statements that provoke or are already a criminal offense. Hate speech on the Internet is a clear example of how the Internet creates both opportunities and challenges for freedom of expression and speech while protecting human dignity. Many traditional methods of combating hate speech do not work here, and significantly new challenges appear in these information spaces. The paper analyzes the European experience of combating the use of hate speech in journalistic discourse. Given the modern challenges associated with martial law, it is first of all necessary to distinguish between the language of hostility and the language of war, as well as to differentiate the corresponding measures and reactions. Today, internet intermediaries—organizations that mediate online communication, such as Facebook, Twitter, and Google—have come up with their own definitions of hate speech that bind users to a set of rules and allow

companies to restrict certain forms of expression. National and regional authorities in European countries seek to promote an understanding of the term that is more rooted in local traditions. In order to fight against the use of hate speech in journalistic discourse in Ukraine, it is worth using the experience of European countries to oppose the growing trend of hatred.

Key words: *hate speech, hate speech, prevention of hate speech in social networks and public channels, hate speech in TELEGRAM, war speech.*